

Lukács Ibolya Anna

Teréz anya titkos élete Képmutatónak érezte magát

Életének utolsó évtizedeit Istenben kételkedve élte le Kalkuttai Teréz anya, akit halála után tíz évvel szentté avatni készül a katolikus egyház. A Nobel-békedíjjal is kitüntetett, albán születésű apáca több mint negyven levélben számolt be arról, hogy szellemileg sötétségben él, mivel nem érzi Jézus jelenlétét a szívében. Bár életében levelei megsemmisítését kérte, azok a szentté avatási eljárás során napvilágra kerültek. Ennek ellenére a Vatikán azt nyilatkozta: Teréz anya szentté avatását ez nem fogja megakadályozni.

A közelmúltban előkerült, Kalkuttai Teréz anyától származó levelek ellentmondásokkal teli, új képet festenek az önfeláldozás eszményének tekintett apácáról. Az elmúlt száz év egyik legnagyobb példaképe, akit a nyilvánosság szinte mindig csendes imába merülve, mosolyogva látott, szellemi életében jóval kevesebb békességet élt meg.

Egy nemrég megjelent kötet (Mother Teresa: Come Be My Light – Légy a világosságom), amelyben elsősorban Teréz anya és gyóntatói illetve felettesei több mint hatvan éven keresztül folytatott levelezése olvasható, tanúskodik az apáca szellemi téren megélt szenvedéseiről. A kötet szerkesztője, Brian Kolodiejchuk szerint (aki egyébként Teréz anya szentté avatási folyamatában a szükséges tények összegyűjtéséért felelős személy) Teréz anya nem érezte Isten jelenlétét az életében, sem a szívében, sem az oltáriszentségben. A levelekben használt szavak – szárazság, sötétség, magány, szenvedés – élénken festik le a lelkiállapotát. Egy ponton szenvedését a pokolhoz hasonlítja, és arról vall, hogy élményei – vagy éppen azok hiánya – egyenesen a menny és Isten létezésében való kételkedésre vezették. „A mosoly – írja – maszk vagy fátyol, amely mindent eltakar.” „Úgy beszéltem, mintha a szívem tele lenne Isten szeretetével, gyengéd, személyes szeretettel – vallja egyik levelében tanácsadójának. – Ha hallotta volna, azt mondta volna: micsoda képmutatás.” Teréz anya katolikus méltatói azonban

ennek ellenére sem fordulnak el tőle, sokkal inkább hangsúlyozzák annak a hitnek a nagyságát, amely ilyen körülmények között sem vezetett végül Isten megtagadásához vagy szolgálata elhagyásához.

Teréz anya „sötét” időszaka már a negyvenes években elkezdődött, nem sokkal az után, hogy megkezdte a szegények felé folytatott szolgálatát Kalkuttában: „A magánynak micsoda kínjai – írta egy levelében. – Vajon meddig fogok így szenvedni?” Eleinte egyedül folytatta a betegek és nyomorgók megsegítését, de hamarosan olyan sokan jelentkeztek a szolgálatra, hogy többször is tágasabb helyre kellett költöznie az általa alapított Szeretet Misszionáriusai rendnek. Minél nagyobb sikereket ért el a szolgálatban, szellemileg annál mélyebbre került. Saját bevallása szerint többször előfordult, hogy felkészült a beszélgetésre egy gyóntatóval, de aztán képtelen volt elmondani a problémáját.

Ahogy a szolgálat egyre növekedett, és lassan nemzetközi szintre emelkedett, Teréz anya gyóntatótól gyóntatóig járt, de helyzete nem sokat változott. Eltekintve egyetlen alkalomtól: amikor 1958-ban meghalt XII. Pius, az apáca az elhunyt pápához imádkozott. Ott és akkor „eltűnt a hosszú sötétség”, amely tíz éve tartott. Néhány hét múlva azonban ismét arról számolt be, hogy „alagútban” érzi magát. Mivel a kiutat nem találta, Teréz anya végül megtanulta elfogadni, de legalábbis együtt élni azzal a hiánnyal, amely az életében Jézus helyét évtizedekig betöltötte.

A vallomások napvilágra kerülésével számos egyházi személy és laikus – pszichiáterek és az ateizmus szószólói – próbálkoznak megfejteni, mi lehetett az oka ennek a szellemi szárazságnak. Kolodiejchuk szerint Teréz anya olyan erős személyiség volt, akinek erősebb megtisztulásra is van szüksége, mint az átlagembereknek, hogy büszkeségét levesse. Ennek bizonyítására idézi az apáca egyik levelét, melyben egy jelentős kitüntetés után így nyilatkozik: „Mindez semmit nem jelent számomra, mert Ő nincs meg bennem.”

Teréz anya az ötvenes években fordult segítségért Joseph Neunerhez, akinek tanácsai jelentős megkönnyebbülést hoztak a számára, azt sugallva, hogy az életében megtapasztalt hiány a Krisztusért való szenvedés „szellemi oldala”. Neuner szerint az, hogy érzi, nem az egyetlen bizonyítéka Jézus jelenlétének, és az Isten után való vágyakozása „biztos jele” az Ő „rejtett jelenlétének”. Ez ugyan némileg felszabadította Teréz anyát, azonban a következő években ugyanúgy jéghegyként írja le a saját szívét, és néha attól tart, hogy talán árulója lesz Jézusnak, mint annak idején Júdas.

Mindennek ellenére Kolodiejchuk bátran kijelenti: Teréz anyát a levelei mindenkinél szentebbnek mutatják. Teréz anya következetesen ragaszkodott ahhoz, hogy leveleit megsemmisítsék, az egyház azonban végül felülbírálta ezt a kívánságát. „Azt akarom, hogy az elvégzett munka csak az Övé legyen. Ha a levelek nyilvánosságra kerülnek, az emberek többet fognak foglalkozni velem, mint Jézussal” – szökött érvelése.

Kalkuttai Teréz anya

Agnes Gonxha Bojaxhiu néven született Üsküb, a mai Szkopje városában 1910-ben, sikeres albán építési vállalkozó gyermekeként, katolikus családban. Agnes 18 évesen jelentkezett az írországi Loreto nővérek rendjébe, hogy velük Indiába mehessen missziós nővérnek. 18 évig tanított a kalkuttai Szent Mária szerzetesi iskolában, melynek 1944-től igazgatója lett.

1946-ban egy szegényekkel, betegekkel zsúfolt vonaton utazva érezte először, hogy elhívása a szerencsétlen sorsú, nyomorgó emberek felé való szolgálat. 1948-ban engedélyt kapott XII. Pius pápától, hogy független apácaként Kalkutta nyomornegyedében dolgozhasson.

1950-ben megalakította a Szeretet Misszionáriusai szerzetesrendet, amelynek küldetése az volt, hogy „hogyan segítse az éhes, ruhátlan, hajléktalan, béna, vak, leprás embereket, az olyanokat, akik nemkívánatosak, szeretetlenek, a társadalomból kizáróttak és akiket mindenki elkerül.” A rend a hatvanas években számos otthont nyitott Indiában, majd pápai engedéllyel világszerte.

Számos rangos nemzetközi elismerést követően 1979-ben Teréz anyának ítéltek a Béke Nobel-díjat. A díj átvétele utáni beszéde rövid volt: „Hogyan segíthetjük elő a világbékét? Menjünk haza és szeressük a családjunkat.” A díjjal járó összeget Kalkutta szegényeire fordította. A Szeretet Misszionáriusai kalkuttai rendházát 1986-ban II. János Pál pápa is meglátogatta – ezt a napot Teréz anya élete legboldogabb napjának nevezte.

1983-ban Teréz anya II. János Pálnál tett látogatása során szívrohamot kapott. Néhány évvel később pacemakert ültettek a szívébe, és ezt követően egyre többet betegeskedett. Kilenc nappal 87. születésnapja után, 1997-ben halt meg. Annak ellenére, hogy India nem keresztény ország, Teréz anya halálakor háromnapos nemzeti gyászt rendeltek el, és az idős apáca állami temetést kapott. 2003-ban II. János Pál pápa csaknem negyedmillió zarándok jelenlétében boldoggá avatta Teréz anyát.

http://www.hetek.hu/hatter/200709/terez_anya_titkos_elete